

СТАНОВИЩЕ

от Проф. д-р Иванка Исталианова Димова, дм, Катедра по Медицинска генетика, Медицински Университет - София, избрана за член на Научното жури, определено със Заповед №Р-109-515/ 30.11.2023 г. на Ректора на Медицински Университет – Варна за заемане на академичната длъжност „Доцент“ – 1 място, в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление 4.3. Биологически науки, за нуждите на Катедра „Медицинска генетика“, Факултет „Медицина“ на Медицински Университет – Варна и Лаборатория по Медицинска генетика към УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД - Варна. Конкурсът е обявен в Държавен вестник бр.83/03.10.2023 г.

За участие в конкурса са подадени документи от един кандидат – Гл. ас. д-р Мария Костадинова Левкова, дб.

Становището е изготвено според изискуемите критерии на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, както и Правилника на МУ-Варна за заемане на академичната длъжност „Доцент“. Научно-изследователската и преподавателската дейност на кандидата са оценени въз основа на показателите по Приложение към чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съгласно Приложение №1 към Правилника за развитието на академичния състав в МУ-Варна.

БИОГРАФИЧНИ ДАННИ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Д-р Мария Костадинова Левкова завършва висшето си образование с образователно-квалификационна степен Магистър по хуманна медицина през 2016 г. в Медицински Университет Варна, като първенец на випуска. От 2017 г. е назначена на длъжност „асистент“, а от 2021 г. – „главен асистент“, в Катедра Медицинска генетика на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна. През 2021 г. придобива специалност по Медицинска генетика, в същата година ѝ е присъдена образователната и научна степен „Доктор“ след успешно защитена дисертация на тема „Молекулярно-генетични и имунологични биомаркери при медико-генетичното консултиране на семейства с инфертилитет“. От 2021 г. притежава The European Certificate in Medical Genetics and Genomics (ECMGG), получен след успешно положен изпит. Владее отлично английски и немски език, писмено и говоримо.

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАУЧНАТА АКТИВНОСТ

Д-р Мария Левкова е приложила общо 22 публикации, от които 17 на английски език и 5 на български, разпределени както следва:

- **8 публикации в списания с импакт фактор (от тях - 3 Q1, 4 Q2 и 1 Q3), в 3 от тях (37.5%) е водещ автор**
- **12 публикации в списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни за научна информация, без импакт фактор (от тях - 3 Q3 и 9 Q4) – в 5 от тях (42%) е водещ автор**
- **2 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране**

Научната продукция на Д-р Левкова е представена на 18 научни форума – 10 чуждестранни и 8 национални. Тя е първи автор:

- В 6 от общо 27 (22.2%) постерни участия на чуждестранни форуми
- В 4 от 15 участия в национални научни форуми – 26.7%.

Д-р Левкова членува като участник в общо 6 научни проекта – 4 с финансиране от МУ-Варна и 2 с европейско финансиране по Плана за възстановяване и устойчивост.

ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА КАНДИДАТА

Учебно-преподавателска дейност

Д-р Мария Левкова преподава „Медицинска генетика“ за специалности: Медицина (на български и английски език), Фармация, Акушерка, Медицинка сестра, Медицински лаборант. Съгласно учебната справка за последните пет години, има средна учебна натовареност от 245 учебни часа годишно, включващи практически упражнения – средно 94 учебни часа годишно на български език и 151 учебни часа годишно на английски език.

Научно-изследователска дейност

За участие в конкурса са представени 20 резюмета на научни трудове, както и анотация на дисертационния труд. Основните направления, по които тя интензивно работи са както следва:

- **Медико-генетично консултиране при семейства с репродуктивни проблеми:** проучени са определени молекулярно-генетични и имунологични биомаркери за установяване тяхната роля в етиологията на инфертилитета; анализирани са вида, честотата и клиничното значение на хромозомните (конвенционални и субмикроскопски) нарушения и полиморфни варианти при пациенти с репродуктивни нарушения (инфертилитет, спонтанни аборти, мъртви раждания, родени деца с малформации със или без изоставане в НПР, самостоятелно или в комбинация с друга неудача); проучено е влиянието на хромозомните полиморфизми, които се наблюдават в семейства с репродуктивни неуспехи в българската популация

- **Молекулярно-генетични анализи при мъжки инфертилитет:** за първи път е извършен системен обзор и мета-анализ, базиран на информацията за носителство на патогенни варианти в динеин-свързаните гени при проучвания от типа случай-контрола с цел създаване на списък на най-важните динеин-асоциирани кандидат-гени, които могат да допринесат за инфертилитета при мъжете; направен е подробен обзор на изследваните генни панели, свързани с мъжко безплодие; детайлно са изследвани микроделециите на Y хромозомата при нарушения в сперматогенезата; изследван е вариантът IVS8-5T и TG повторите при мъже с нарушена сперматогенеза
- **Изследване ролята на малки некодиращи РНК-и в канцерогенезата:** проучени са характеристиките на кръговите РНКи (circRNAs) и ролята им като потенциални прогностични и диагностични биомаркери при колоректален карцином (КРК); изследвани са единичните нуклеотидни полиморфизми (SNP) в гените за микроРНК (miRNA), които могат да бъдат свързани с предразположението към КРК и следователно с прогнозата на заболяването и/или отговора на лечението;
- **Проучване на наследствената предразположеност към тромбофилии:** извършен е мета-анализ за ролята на наследственото предразположение към тромбофилия в етиологията на исхемичните инсулти при млади хора; проучвана е ролята на тромбофилните варианти сред високорискови пациенти със съдови тромботични нарушения и при жени с повтаряща се загуба на бременността;
- **Геномни анализи и медико-генетична консултация при малформативни синдроми, нарушения в нервно-психичното развитие и редки болести:** представени са резултати от проведен цитогенетичен анализ при деца със съмнение за хромозомна патология за 10-годишен период от време; извършен е селективен скрининг за синдром на чупливата X хромозома сред високорискови деца с интелектуална недостатъчност/забавяне в развитието/аутистично поведение за установяване значението на провеждането на селективен скрининг при високорискова популация; детайлно са проучвани случаи с редки генетични болести и синдроми, като: двойна анеуплоидия - комбинация от тризомия 21 и допълнителна X хромозома; Синдром на Bardet-Biedl; Синдром на Корнелия де Ланге; синдром на 16p11.2 дупликация; Вроден миастеничен синдром; изследване на чревен микробиом при деца със заболявания от аутистичния спектър.

Според академичната справка, изготвена от Библиотека, МУ-Варна, научните трудове на Д-р Мария Левкова имат 25 цитирания. Общият импакт фактор на публикациите, представени от кандидата, е 28.743, а индивидуалният – 6.43.

Наукометрични показатели и изисквания

Група показатели	Минимални изисквания на МФ, МУ Варна за „Доцент“	Д-р Левкова - точки	Д-р Левкова – изпълнение в %
А	50	50	100%
Б	-	-	-
В	100	107	107%
Г	200	216	108%
Д	50	50	100%
Общо	400	423	105%

Д-р Мария Левкова има изпълнение по изискуемите показатели от 100 до 108%, средно 105%, т.е. напълно покрива минималния брой изискуеми точки.

Заклучение

Професионалното развитие на Гл. ас. д-р Мария Левкова е ориентирано към използване и утвърждаване на най-съвременни високо-специализирани дейности в областта на Медицинската генетика в България. Има принос в проучването и създаването на оптимален подход в диагностиката на редките болести и репродуктивните нарушения. Наукометричните й показатели покриват напълно минималния изискуем брой точки за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в МУ, Варна.

Имайки предвид всичко това, си позволявам убедено да препоръчам на уважаемото Научно жури да присъди на Гл. ас. д-р Мария Костадинова Левкова званието „Доцент“ в направление „Биологически науки“, за нуждите на Медицински университет – Варна.

Рецензент:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

/Проф.д-р Иванка Димова, дм/

15.02.2024 г.